

Forord

Da huset i haven omkring 1960'erne blev opnåeligt for mange flere familier end tidligere, blev det i nogle år tidens varme emne. Arkitekterne tegnede typehuse, og der blev eksperimenteret, skrevet, talt og holdt udstillinger m.m. Det blev anledningen til, at min far tog et gammelt tema op. I bogen *Om Haver* fra 1939 indleder han med en omhyggelig beskrivelse af mulighederne indenfor den private haves rammer. Han viser fem meget forskellige planer til den samme grund med det samme hus, og også her er det første eksempel en plan til ”næsten ingen have”.

Gennem årene vendte han tilbage til emnet i forskellige artikler, men nu havde det pludselig en aktualitet, der gav mulighed for at folde det ud og undersøge, hvor langt det kunne række. Det morede ham usigeligt meget, og det er nok en stor del af grunden til, at denne lille bog stadig virker så veloplagt og efterspørges af så mange.

Siden 1997, hvor den udkom i sin tredje, danske udgave, har stadig flere mennesker valgt at bo i byerne. Også mange børnefamilier foretrækker livet i den tætte by med dens mange sociale muligheder. Men så mistes den arvede viden om planter, jord og kredsløb, og hvis den travle familie søger ud i parcelhuskvarteret, bliver det ofte de praktiske behov, der prioriteres. Det bliver store huse, rullegræs og enorme befæstede arealer til de store biler og de store havemøblement. Frodigheden med vekslende lys og skygge fra træer og buske, og mangfoldigheden i det dyrkede følger ikke med.

Det er let at karikere en sådan havetrend – og nok også nødvendigt, fordi den er så ødelæggende for de villakvarterer, den bryder ind i, men heldigvis har den et stærkt modspil i en varig og levende haveinteresse, som understøttes af bøger, artikler og foredrag, og af haverejser med besøg i særligt fine haver og gennem Haveselskabets ”Åbne haver”, der giver mulighed for at gå på besøg i andres private haver og udveksle nære og hjemlige erfaringer. Men bogens egentlige ærinde er stadigvæk: valget og muligheden for at opnå noget mere og noget mere personligt. Sådan som det er beskrevet i den oprindelige indledning og i Sven-Ingvar Anderssons forord fra 1984.

Min egen have er nr. 28. Den med det store elliptiske rum, som inddrager huset. At bo i det rum er en kilde til nydelse og fordybelse. Her er et stort æbletræ, staudebede i græsset og en forsænket terrasse. Enkelhed og ro. Træerne udenfor hækken forstærker virkningen, og dér er der også plads for en anden slags mangfoldighed. Det valg af have har aldrig været en binding, men en styrke. Den opleves umiddelbart, i det daglige og af dem, som besøger haven.

Sonja Poll, foråret 2024